

Seleucia

Sayı XV - 2025

Olba Kazısı Serisi

Seleucia XV

Olba Kazısı Serisi

Seleucia, uluslararası hakemli dergidir ve her yıl Mayıs ayında bir sayı olarak basılır. Yollanan çalışmalar, belirtilen yazım kurallarına uygunsa yayınlanır, çalışması yayınlanan her yazar, çalışmanın baskı olarak yayınlanmasını kabul etmiş ve telif haklarını Seleucia yayınına devretmiş sayılır. Seleucia kopya edilemez ancak dipnot referans gösterilerek yayınlarda kullanılabilir.

Seleucia Dergisi, Sayı IV - 2014'den itibaren TR Dizin Ulakbim'de ve 2021'den itibaren Erih Plus'ta taranmaktadır.

<http://www.seleuciadergisi.com>

Editörler

Emel Erten
Diane Favro
Fikret Yegül
Murat Özyıldırım (Baş Editör)
Yavuz Yeğin

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Halit Çal
Prof. Dr. Çiğdem Dürüşken
Prof. Dr. Efrumiye Ertekin
Prof. Dr. Emel Erten
Prof. Dr. Diane Favro
Prof. Dr. Turhan Kaçar
Prof. Dr. Sedef Çokay Kepçe
Prof. Dr. Gülgün Köroğlu
Prof. Dr. Erendiz Özbayoğlu
Prof. Dr. Harun Taşkiran
Prof. Dr. Mehmet Tekocak
Prof. Dr. Ceren Ünal
Prof. Dr. Fikret K. Yegül
Prof. Dr. Ayşe Fatma Erol
Doç. Dr. Erkan Alkaç
Doç. Dr. Sabri Arıcı
Doç. Dr. Figen Çevirici Coşkun
Doç. Dr. Merih Ereğ
Doç. Dr. Kasım Oyarçın
Doç. Dr. Fikret Özbay
Doç. Dr. Sema Sandalcı
Doç. Dr. Muammer Ulutürk
Doç. Dr. Yavuz Yeğin
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Kaya
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Murat Özgen
Dr. Burak Erdem
Dr. Vujadin Ivanisevic
Dr. Murat Özyıldırım

Seleucia

Olba Kazısı Serisi

Sayı: XV

Yıl: 2025

ISSN: 2148-4120

ISBN: 978-625-6925-83-0

Yazışma Adresi

Doç. Dr. Yavuz Yeğin
Ankara Üniversitesi,
Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi, Diller Binası,
Oda no: Z7
Arkeoloji Bölümü No:45-45/A
06100 – Sıhhiye / Ankara – Türkiye
Tel: 0 312 310 32 80 / 1498
E – posta: ozyildirimmurat@gmail.com -
yavuzyeğin002@gmail.com
aemelerten@gmail.com

Yayının Adı: Seleucia (Dergi)

Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın

Yayın Şekli: Yıllık – Türkçe ve İngilizce.

Yayın Sahibi: Bilgin Kültür Sanat Org. Yay. Bas.
Dağ. Paz. Gid. İnş. San ve Tic. Ltd. Şti. adına
Engin Devrez

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Engin Devrez

Yayının İdare Adresi: Bilgin Kültür Sanat Şti. Ltd.
Selanik 2 Cad. 64/13, Karadeniz İşhanı 3. Kat
Kızılay – Ankara
Tel: 0312 419 85 67
Sertifika no: 20193
www.bilginyayinevi.com
E – posta: bilginkultursanat@gmail.com

Baskı

Dijital Baskı Merkezi (Osman Sami Solak)
İvedikköy Mh. 1492. Cd. Yenimahalle /
ANKARA
Tel: 0533 577 6514
Matbaa Sertifika No: 70810

Teknik Düzenleme

Arş. Gör. Dr. Burak Erdem

Dağıtım

Selanik 2 Cad. 64/13, Karadeniz İşhanı 3. Kat
Kızılay – Ankara
Tel: 0312 419 85 67

Seleucia | Sayı XV | Mayıs 2025

Doğu Dağlık Cilicia Mimari Plastiği Bağlamında
Olba'dan Bir Grup Buluntu

*A Group of Finds from Olba in the Context of
Architectural Decoration in Eastern Rough Cilicia*

Emel Erten – Yavuz Yeğin

9

Su Kemerlerinin Ötesinde: Kırsalda Roma Yaşamı ve
Mimarisi

*Beyond the Reach of the Aqueducts: Roman Lives and
Architecture in the Countryside*

Fikret Yeğin

33

Juliana Anicia: "A Building Loving Woman"

Gender and Construction in Constantinople

*Juliana Anicia: "Yapı İşlerini Seven bir Kadın":
Constantinopolis'te Toplumsal Cinsiyet ve İnşaat*

Faaliyetleri

Diane Favro

55

Boncuk ve Vazo Yapımı Dışında

Tunç Çağ'ında Camın Farklı Kullanım Biçimleri

Different Uses of Glass in the Bronze Age

Other than Beads and Vessels

Emel Erten

71

Savatra'dan Yeni Adak Yazıtları

New Votive Inscriptions from Savatra

Mehmet Alkan – İlker Işık

93

Tyana Geç Antik Sur Duvarında Ele Geçen Bir

Define Hakkında İlk Değerlendirmeler

*First Evaluations of a Hoard Discovered in the Tyana
Fortress Wall*

Hüsamettin Hayri Şener

107

Gaziantep Gerçin Höyük'ten Savaş Arabası Şeklinde
Bir Kaide

A Chariot-Shaped Base from Gerçin Höyük, Gaziantep

Timur Demir – Özgür Çomak

121

Tarsus'da Türk İslam Dönemi Mihrapları

The Mihabs of Turkish-Islamic Period in Tarsus

Mustafa Kaya

139

Aizanoi Tiyatrosu'nun Scaenae Frons Düzeninin

Anadolu'daki Benzerleriyle Karşılaştırılması

*Comparison of the Scaenae Frons Order of the Aizanoi
Theatre with Similar Theatre Examples in Anatolia*

Fikret Özbay – İrem Kaya Yuki

161

Eski Çağ ve Geç Antik Çağ Yazılı Kaynaklarında
Zephyrium

Zephyrium in Ancient and Late Antique Written Sources

Muzaffer Yılmaz

183

Batı Karadeniz'de

Protohistorik Dönemlere Ait Yeni Veriler

*Recent Archaeological Evidence from the Protohistoric
Periods of the Western Black Sea Region*

Emrullah Kalkan - Yunus Emre Sevindik

193

Anamur'da Ortagonuş (Bahçegonuş) Hanı ve Çeşmesi

Ortagonuş (Bahçegonuş) Inn and Fountain in Anamur

Halil Sözlü – Sultan Eren

213

Ardahan'ın Hanak İlçesindeki Veli Kalesi

Veli Fortress in Hanak District of Ardahan

Özlem Oral

227

Roma Dönemi'nde Phokaia'yı Etkileyen

Depremlerdeki Arkeolojik İzler

*Archaeological Traces of Earthquakes Affecting Phokaia In
the Roman Age*

Sabri Arıcı

243

Eagle Figurine With Gold Medallion Holding a Ram
From Burdur Museum

*Burdur Müzesi'nden Koç Tutan Altın Madalyonlu Kartal
Figürini*

Salih Soslu

259

Antik Kaynaklar, Antropolojik ve Arkeolojik Veriler

Işığında Eski Çağ'da Dövme

*Tattooing in Antiquity in the Light of Ancient Literature,
Anthropological and Archaeological Data*

Ahmet Emirhan Bulut

287

Samsun, Bafra'daki Roma Dönemi Taş Sanduka

Mezarları ve Buluntularının Değerlendirilmesi

*An Evaluation of the Roman Period Stone Cist Graves
and Their Findings from Bafra, Samsun*

Orhan Alper Şirin

321

Aizanoi Kadoi ve Kotiaion'dan Yün Üretimine İlişkin
Arkeolojik İzler

*Archaeological Evidence of Wool Production from Aizanoi,
Kadoi and Kotiaion*

Aslıhan Özbay

347

Seyitömer Höyük'ten Ele Geçen Bir Grup Bıçak

A Group of Knives Found at Seyitömer Mound

Rana Başkurt Usta – Hüseyin Usta

367

Traianus'un Doğu Seferine İlişkin Arkeolojik Kanıtlar

Archaeological Evidence of Trajan's Eastern Campaign

Burak Erdem

383

Alahan Manastırı Mağara – Kilisesi

Cave-Church in Alahan Monastery

Murat Özyıldırım - Yavuz Yeğin

397

PRAEFATIO

SELEVCIA'nın 2025 sayısı bu yıl da zengin bir içerikle okurlarına ulaşıyor. Bu sayı ile aynı zamanda dergimizin on beşinci yılını da kutlama mutluluğu içindeyiz. Bu yıl aynı zamanda Olba kazıları da on beşinci yılını kutluyor. Bundan yirmi dört yıl önce, Olba akropolisinin eteklerinde mütevazı bir yüzey araştırması biçiminde başlayan çalışmamızın gelişerek, bir kazı haline gelmesinde on beş yılı geride bıraktık. Şimdi Olba'nın yerleşim tarihi, kentteki yaşam tarzı konusunda çok daha fazla bilgi sahibi olmanın sevincini ve gururunu taşıyoruz.

Olba kazısı ekibinin özveri ve gayretleri ile on beş yıldır aralıksız olarak yayınlanan SELEVCIA'nın bu sayısında, Anadolu arkeolojisini, sanat tarihini, epigrafisini, nüemizmatığını, mimarlık tarihini aydınlatan, yepyeni bulguları ve fikirleri içeren toplam yirmi bir bilimsel metin yer almakta. Bu çalışmaları yaparken emeklerini, deneyimlerini bizlerle, dergimizle paylaşan yazarlarımıza şükranlarımızı sunuyoruz.

Editörler:

Prof. Dr. Emel Erten

Prof. Dr. Diane Favro

Prof. Dr. Fikret Yegül

Dr. Murat Özyıldırım (Baş Editör)

Doç. Dr. Yavuz Yeğin

PREFACE

SELEVCIJA's 2025 issue reaches its readers with a rich content this year as well. With this issue, we are also happy to celebrate the fifteenth anniversary of our journal. This year, the Olba excavation project is also celebrating its fifteenth anniversary. Twenty-four years ago, we started our work as a modest surface survey on the lower slopes of the Olba acropolis and it has been fifteen years since it turned into a full-scale excavation. Now, we are happy and proud to have much more information about Olba's settlement history and the lifestyle in the city.

This issue of SELEVCIJA, which has been published continuously for fifteen years thanks to the dedication and efforts of the Olba excavation team, includes a total of twenty-one scientific texts that shed light on Anatolian archaeology, art history, epigraphy, numismatics, and architectural history, and include brand new findings and ideas. We would like to express our gratitude to our authors who shared their efforts and experiences with us in our journal.

Editors:

Prof. Dr. Emel Erten

Prof. Dr. Diane Favro

Prof. Dr. Fikret Yegül

Dr. Murat Özyıldırım (Editor in Chief)

Assoc. Prof. Dr. Yavuz Yeğin

Olba Kazısı Serisi

Seleucia

Makale Başvuru Kuralları

Seleucia, Olba Kazısı yayını olarak yılda bir sayı yayınlanır. Yayınlanması istenen makalelerin en geç Şubat ayında gönderilmiş olması gerekmektedir. Seleucia, arkeoloji, eski çağ dilleri ve kültürleri, eski çağ tarihi, sanat tarihi konularında yazılan, daha önce yayınlanmayan yalnızca Türkçe, İngilizce çalışmaları ve kitap tanıtımlarını yayımlar.

Yazım Kuralları

Makaleler, Times New Roman yazı karakterinde, word dosyasında, başlık 12 punto baş harfleri büyük harf, metin ve kaynakça 10 punto, dipnotlar 9 punto ile yazılmalıdır. Sayfa sayısı, kaynakça dâhil en çok on sayfa olmalıdır. Müze, kazı, yüzey araştırması malzemelerinin yayın izinleri, makale ile birlikte yollanmalıdır. Kitap tanıtımları, üç sayfayı geçmemelidir. Çalışmada ara başlık varsa bold ve küçük harflerle yazılmalıdır. Türkçe ve İngilizce özetler, makale adının altında, 9 punto, iki yüz sözcüğü geçmemelidir. Özetlerin altında İngilizce ve Türkçe beşer anahtar sözcük, 9 punto olarak “anahtar sözcükler” ve “keywords” başlığının yanında verilmelidir. Doktora ve yüksek lisans tezlerinden oluşturulan makaleler, yayına kabul edilmemektedir.

- Dipnotlar, her sayfanın altında verilmelidir. Dipnotta yazar soyadı, yayın yılı ve sayfa numarası sıralaması aşağıdaki gibi olmalıdır. Demiriş 2006, 59.
- Kaynakça, çalışmanın sonunda yer almalı ve dipnottaki kısaltmayı açıklamalıdır.

Kitap için:

Demiriş 2006 Demiriş, B., Roma Yazınında Tarih Yazıcılığı, Ege Yay., İstanbul.

Makale için:

Kaçar 2009 Kaçar, T., “Arius: Bir ‘Sapkın’ın Kısa Hikayesi”, Lucerna Klasik Filoloji Yazıları, İstanbul.

- Makalede kullanılan fotoğraf, resim, harita, çizim, şekil vs. metin içinde yalnızca (Lev. 1), (Lev. 2) kısaltmaları biçiminde “Levha” olarak yazılmalı, makale sonunda “Levhalar” başlığı altında sıralı olarak yazılmalıdır. Bütün levhalar, jpeg ya da tift formatında 300 dpi olmalıdır. Alıntı yapılan levha varsa sorumluluğu yazara aittir ve mutlaka alıntı yeri belirtilmelidir.
- Levha sayısı her makalede 10 adet ile kısıtlıdır.
- Latince - Yunanca sözcüklerin yazımında özel isimlerde; varsa Türkçe ek virgülle ayrılmalı, örneğin; Augustus’un, cins isimler italik yazılmalı, varsa Türkçe ek, italik yapılmadan sözcüğe bitişik yazılmalıdır, örneğin; *caveanın*.
- Tarih belirtilirken MÖ ve MS nokta kullanılmadan, makale başlıkları ile yazar ad ve soyadlarında sadece baş harfler büyük harf olarak yazılmalıdır.

Olba Excavations Series

Seleucia

Scope

Seleucia is annually published by the Olba Excavations Series. Deadline for sending papers is February of each year. Seleucia features previously unpublished studies and book reviews on archaeology, ancient languages and cultures, ancient history and history of art written only in Turkish or English.

Publishing Principles

Articles should be submitted as word documents, with font type Times New Roman, font sizes 12 points for headings (first letters should be capitalized), 10 points for text, and 9 points for footnotes and references. The number of pages of each article should not be longer than ten pages, including the bibliography. If the study is on some material/materials from a museum or an excavation, the permission for publication should be submitted together with the article. The book reviews should not be longer than three pages. If there are sub-titles, the headings should be written bold with small letters. Abstracts written in both Turkish and English should appear below the heading of the article, should be size of 9 points and minimum count of words should be 200. Below the abstracts, a minimum of 5 keywords for both languages should be included (of size 9 points) below the headings “anahtar sözcükler” and “keywords”. The articles produced out of master’s theses or doctoral dissertations will not be accepted for publication.

- Footnotes should be given under each page. The ordering of author surname, year of publication and page number should be as follows: Demiriş 2006, 59.
- The reference list should appear at the end of the study and should explain the abbreviation given in the footnote.

Book format:

Demiriş 2006 Demiriş, B., Roma Yazınında Tarih Yazıcılığı, Ege Yay., Istanbul.

Article format:

Kaçar 2009 Kaçar, T., “Arius: Bir ‘Sapkın’ın Kısa Hikayesi”, Lucerna Klasik Filoloji Yazıları, Istanbul.

- Photographs, pictures, maps, drawings, figures etc. used in the article should be referred to in the text as (Fig. 1), (Fig. 2) as abbreviations, and an ordered list of these items should appear at the end of the article under the heading “Figures”. All figures should be in JPEG or TIFF format with 300 dpi. If there are figures cited, the responsibility lies with the author and citation should be explicitly given. The number of figures for each article is limited to 10.

Eski Çağ ve Geç Antik Çağ Yazılı Kaynaklarında Zephyrium

Muzaffer Yılmaz*

Öz

Eski Çağ'da Cilicia, arkeolojik kalıntıları bugüne ulaşan birçok antik yerleşimi barındıran bir bölgedir. Güneyden Akdeniz ve kuzeyden Toros Dağları ile çevrili olan Cilicia, tarıma elverişli alanları, limanları, Syria ve Anadolu'nun iç bölgelerine geçiş yolları ile önem taşımaktadır. Cilicia'da Eski Çağ'da ve Geç Antik Çağ'da var olduğu bilinen bazı kentlerin lokalizasyon sorunları bulunmaktadır. Bunlar arasında Zephyrium, üzerinde en çok tartışılardan biridir. Eski Çağ yazarlarının eserlerinde kısaca değindikleri bu kent, çalışmanın temel konusunu oluşturmaktadır. Eski Çağ yazarlarının Zephyrium üzerine yazdıkları, kentin bugünkü yeri üzerine yeni fikirler vermesi bakımından günümüze ulaşan önemli belgelerdir.

Anahtar Kelimeler: Zephyrium, Zephyrion, Cilicia, Kilikia, Mersin.

Zephyrium in Ancient and Late Antique Written Sources

Abstract

In ancient times, Cilicia was a region that hosted many ancient settlements whose archaeological remains have survived to the present day. Surrounded by the Mediterranean to the south and the Taurus Mountains to the north, Cilicia is important for its arable lands, ports, and passageways to the inner regions of Syria and Anatolia. Some of the cities known to have existed in Cilicia in ancient and late antiquity have localization problems. Among these, Zephyrium is one of the most discussed. This city, briefly mentioned by ancient writers in their works, constitutes the main subject of the study. The writings of ancient writers on Zephyrium are important documents that have survived to the present day in terms of providing new ideas about the city's current location.

Keywords: Zephyrium, Zephyrion, Cilicia, Kilikia, Mersin.

Giriş

Mersin sınırları içindeki bazı arkeolojik yerleşim merkezlerinin isimleri, antik kaynaklarda geçmekte ancak söz konusu yerlerin nerede oldukları, belirsizliğini korumaktadır. Bunun en önemli nedeni, arkeolojik veri olmaması veya yetersiz sayıda eser olmasıdır. Bu nedenle

* Arkeolog Muzaffer Yılmaz (doktorant, Olba Kazıları Bşk Yrd). E-posta: mzffrylmz33@gmail.com, Orcid no: 0009-0002-1034-044X. Makaleme yardımları için hocam Dr. Murat Özyıldırım'a teşekkür ederim.

söz konusu yerleşimlere ilişkin tartışmalar devam etmektedir. Nitekim Cilicia özelinde de arkeolojik bazı yerleşimlerin Eski Çağ veya Geç Antik Çağ'daki özgün isimleri bilinmemektedir. Bu konuda Cambazlı örnek olarak verilebilir. Günümüze oldukça korunmuş şekilde ulaşan kilisesiyle dikkat çeken ve birçok arkeolojik kalıntıyı da bünyesinde barındıran yerleşimin antik ismi, en azından bugün itibarıyla bilinmemektedir¹.

Eski Çağ yazılı kaynaklarının bugüne önemli bakış açısı sağladıkları bilinmektedir. Özellikle arkeoloji alanında, söz konusu eserlerde yer alan coğrafi bilgiler, gerek isimlendirme gerekse yerleşimlerin yerlerine ilişkin tartışmalarda önem kazanmaktadır.

Yazılı kaynaklarda adı geçen kentlerden biri olan Zephyrium (Yun. Zephyrion)², Eski Çağ'daki yerinin günümüz Mersin kent merkezinde olması gerektiği, başta Prof. Dr. M. Durukan olmak üzere bazı bilim insanları tarafından önerilen önemli yerleşimlerden biridir³.

Zephyrium kentinin günümüzdeki konumunun Mersin'de tam olarak bilinmemesi ve sadece belli bir bölgeyi kapsadığı düşünülen yerlerde şimdiye dek kapsamlı bilimsel kazı çalışmalarının yapılmamış olması, Eski Çağ yazılı kaynaklarındaki bilgileri daha önemli hâle getirmektedir.

Zephyrium hakkındaki yazılı kaynakları; Eski Çağ'dan günümüze ulaşanlar, bölgeye gelen gezginlerin kaleme aldığı bilgiler ve çağdaş kaynakların incelemeleri şeklinde sınıflandırmak mümkündür.

Yerinin tam olarak bilinmemesine karşın Zephyrium'un bir Cilicia kenti olduğu konusunda tüm yazılı kaynaklar görüş birliği içindedir. Amaseialı Strabon'un yaptığı Cilicia tanımlaması, günümüzde bu konu üzerine araştırma yapan bilim insanlarının birçoğu tarafından da kabul edilmektedir. Buna göre Cilicia, batıda Coracesium (Yun. Korakesion, Alanya) ile doğuda Alexandria Minor (Aleksandria Isson, İskenderun) arasındaki bölgenin ismidir. Ancak Cilicia Bölgesi, coğrafi bir takım özelliklerinden dolayı ikiye ayrılmaktadır; Cilicia Prima (Yun. Kilikia Pedias, Ovalık Cilicia) ve Cilicia Secunda (Yun. Kilikia Trakheia, Dağlık Cilicia)⁴. Bölge, kuzeyinde Toros Dağları, güneyinde Akdeniz ile çevrilidir. Cilicia Bölgesi, iklimi, doğal limanları, verimli arazileri⁵, sedir ağaçları⁶, madenleri⁷, Anadolu'nun iç

1 Cambazlı Kilisesi ile yerleşimin ismine dâir sorunların ayrıntılı olarak ele alındığı çalışma için bkz.; Öztürk – Yeğin – Özyıldırım 2025.

2 Kent hakkında detaylı bilgi için bkz., Yılmaz, 2015.

3 Zephyrium kenti hakkında ayrıntılı bilgi için bkz.; Yılmaz 2015.

4 Strabon XIV. 5. 1.

5 Cilicia Secunda'da Calycadnus (Göksu), Cilicia Prima'da Cydnus (Berdan), Sarus (Seyhan) ve Pyramus (Ceyhan) nehirlerinin milyonlarca yıldır taşıdığı alüvyonlar sayesinde bereketli ovalar oluşmuştur, Ünal 2006a, 17-18; Casabonne 2012, 220).

6 Asur kaynaklarında Amanos dağları; Hamanu Dağı/Sedir Dağı olarak geçmektedir, Alkım 1960, 363.

7 Arslan 2001, 1; Bölgenin maden yatakları hakkında bkz. Ünal ve Girginer 2007, 31-35.

bölgeleri ile sahil arasında bağlantı sağlayan geçitleri⁸ ve doğu ile batıyı birbirine bağlayan yolları sayesinde jeostratejik bir öneme sahiptir. Cilicia Prima'nın tarihsel yerel başkentini Tarsus oluştururken Cilicia Secunda'da ise bu işlevi Seleucia ad Calycadnum (Silifke) üstlenmektedir.

Eski Çağ yazılı kaynaklarında, Zephyrium ile ilgili bilgilere yer verilse de bu kentin tam olarak nerede olduğu bildirilmemiştir. Bu konuda kesin bilgi veren herhangi bir arkeolojik yazıta da bugün itibarıyla ulaşılamamıştır. En nihayetinde Zephyrium ile ilgili günümüze ulaşan Eski Çağ kaynaklarında sınırlı da olsa bilgilerin yer alması son derece önemlidir.

Eski Çağ Kaynaklarında Zephyrium

Çalışmanın konusunu oluşturan Zephyrium ile ilgili bilinen en eski tarihli bilgileri, Yunanlı *logographos* Lesbuslu Hellanicus (Hellanikos, ö. MÖ c. 405) ve *logographos* Olynthuslu Callisthenes (Kallisthenes, ö. MÖ c. 327) aktarmaktadır. Her iki yazara göre Tarsus yakınlarında bulunan Ankhiale kenti daha sonra Zephyrium olarak adlandırılmıştır⁹. Antik tarihçiler kısa da olsa Zephyrium'la ilgili önemli bilgiler aktarmaktadır. Lesbuslu Hellanicus ve Olynthuslu Callisthenes'e göre Zephyrium kenti, öncelikle Cilicia Prima içinde yer almakta ve üstelik Tarsus yakınlarında bulunmaktadır. Yazarlar, Zephyrium için Anchiale'ye işaret ederken sadece isim değişikliği olduğunu öne sürmektedir. Aktarılanların doğruluğu üzerine tartışmalar olsa da oldukça erkene tarihlenen bu bilgiler, Zephyrium kentine dâir en erken tarihli yazınsal veriler olması bakımından önemlidir.

Pseudo Scylax'ın MÖ 340 – MÖ 330 yıllarına tarihlenen¹⁰ ve bilinen ilk coğrafya çalışmalarından biri olarak kabul edilen¹¹ *Periplus* adlı eserinde, Cilicia Bölgesi'nde bulunan kentler batıdan doğuya doğru sıralanmaktadır. Söz konusu sıralamada Soli'den sonra Zephyrium kentinin ismi zikredilmektedir¹². Pseudo Scylax, eserinde Zephyrium'un, Akdeniz sahilindeki Soli kentinin doğusunda olduğunu belirtmektedir.

Strabon, Zephyrium kentinin Cilicia'da Soli kentinin doğusunda ve “*Sardanapallos tarafından denizin biraz yukarısında kurulan Ankhiale'nin*” batısında olduğunu belirterek kentin lokalizasyonu konusunda Pseudo Scylax ile çok benzer ifadelerle yer vermektedir.¹³

Burada farklı bir bilgiyi Yaşlı Plinius aktarmaktadır. Yaşlı Plinius, Zephyrium'un Ankhiale kentinin doğusunda olduğunu belirtmektedir. Dolayısıyla antik tarihçi, Scylax ve belki ondan alıntı yapmış olan Strabon'un verdiği bilgilerden ayrılmaktadır¹⁴.

8 Gülek Geçidi, Bahçe Geçidi ve Belen Geçidi, bölgede yer alan önemli güzergâhlardır; Alkım 1960, 351; Ünal - Girginer 2007, 35-36.

9 Hellanikos, FGH I, frag. 63: 123; Kallisthenes, FGH IIB, frag. 34: 650; Güney 2014, 48.

10 Sayar 1999, 209; Levante 1988, 134; Ancak bu eserin MÖ VI. yüzyılda yazılmış olabileceğine dair tartışmalar da söz konusudur, Durukan 2015b, 19.

11 Arslan 2012, 239.

12 Scylax GGM I, frag. 102, 76-77.

13 Strabon XIV. 5. 9.

14 Plinius V. 23. 91.

Büyük İskender'in ölümünden sonra geniş ülkesini paylaşmak üzere ardılları arasında mücadeleler ortaya çıkmıştır. Bu dönemde Ptolemaeuslar ile Seleucuslar, sahip olduğu stratejik konumu, yer altı ve yer üstü zenginlikleri dolayısıyla Cilicia Bölgesi'ne hâkim olmak için MÖ III. yüzyılda yoğun bir mücadele içine girmişlerdi¹⁵. Cilicia Bölgesi, aynı dönemde Ptolemaeuslar ile Seleucuslar arasında sık sık el değiştirmiş ve son olarak Seleucus hâkimiyetinde kalmıştı¹⁶. Sicilyalı Diodoros ile Titus Livius, Hellenistik Dönem'de gerçekleşen işte bu olaylar içinde Zephyrium ile ilgili bazı kısa bilgiler vermişlerdir. Diodorus Siculus MÖ 318 yılında Diadokhlar Savaşı sırasında Zephyrium açıklarında bir filo oluşturulduğunu belirtmektedir¹⁷.

Stratejik öneme sahip Syria'nın hâkimiyeti için Seleucuslar ve Ptolemaeuslar arasında MÖ III. – MÖ II. yüzyıllarda altı savaştan oluşan bir dizi çarpışma yaşanmıştır. Bunlardan biri olan III. Syria Savaşı (MÖ 246 – MÖ 241) sonucunda Cilicia Bölgesi'nin Ptolemaeusların eline geçmesi üzerine¹⁸, bölgeyi tekrar geri almak isteyen Seleucus Kralı III. Antiochus, MÖ 197 yılında büyük bir askeri harekât düzenleyerek Ptolemaeusları bölgeden uzaklaştırmıştır¹⁹. Romalı tarihçi Titus Livius (ö. MS 17), Seleucus Kralı III. Antiochus'un Cilicia'yı hâkimiyeti altına alırken ele geçirdiği kentlerden birisinin de Zephyrium olduğunu ifade etmiştir²⁰. Kısa olmasına karşın söz konusu yazarların verdiği bu bilgiler, Zephyrium kentinin Hellenistik Dönem'deki varlığını göstermesi bakımından oldukça önemlidir.

Yahudi tarihçi Titus Flavius Iosephus (Yosef bin Matityahu, ö. MS c 100), dönemin olayları üzerine oldukça ilginç bilgiler vermektedir. Aslına bakılırsa Iosephus'un özellikle Roma'ya karşı Yahudi isyanlarındaki tarafı hâlâ tartışmalı olan belirsiz duruşu nedeniyle bizzat kendisi de başlı başına bir inceleme konusu olabilecek kişilikte biridir. Ancak Flavius Iosephus, eserinde konumuz açısından önemli olacak biçimde Zephyrium kentinden kısaca söz etmektedir. Titus Flavius Iosephus, Cappadocia ve Cilicia'nın vasal kralı Archelaus'un, kendisini ziyarete gelen Iudaea vasal kralı Herodes'i uğurlamak için Zephyrium'a kadar eşlik ettiğini belirtmektedir²¹. Yahudi tarihçinin aktardığı bu bilgi doğruysa Zephyrium'un iki vasal kralı misafir edecek kadar önemli bir liman kenti özelliğine sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Geç Antik Çağ Kaynaklarında Zephyrium

Geç Antik Çağ yazılı kaynaklarında Zephyrium, Eski Çağ'daki gibi yalnızca savaşlarda anılmamaktadır. Bir çeşit deniz sefer kitabı olarak Eski Yunanca kaleme alınarak MS III. yüzyılın ikinci yarısında hazırlanan ve yazarı bilinmeyen *Stadiasmus Maris Magni*'de Soli ile

15 Durukan 1998, 88-90; Tempesta 2005, 60.

16 Cohen 1995, 52; Kaya 1996, 217; Durukan 2005, 7-8.

17 Diodoros XVIII. 62. 1.

18 Durukan 1998, 89; Sayar 1999, 199.

19 Jones 1937, 199; Cohen 1995, 52; Kaya 1996, 217.

20 Livius, XXXIII. 20. 4.

21 Iosephus I. 455.

Zephyrium kentleri arasındaki mesafe 50 stadia, Zephyrium ile Tarsus arasındaki mesafe ise 120 stadia olarak kaydedilmektedir²². Bazı kaynaklarda Zephyrium kentinin çevre kentlere olan uzaklıkları da belirtilmektedir. Geç Antik Çağ'daki Roma yollarını gösteren ve yaklaşık MS IV. yüzyılda hazırlanmış olan *Tabula Peutingeriana*'da²³ Soli ile Zephyrium arasındaki mesafe 13 milibus olarak verilmektedir.

Geç Antik Çağ yazarlarından Hierocles (MS VI. yy) ise Doğu Roma İmparatorluğu'nun idari bölümlerini ve kent listelerini içeren *Synecdemos*'ta Zephyrium'u, metropolisi Tarsus olan Cilicia Prima kentleri arasında göstermektedir²⁴.

Geç Antik Çağ yazarları arasında Doğu Romalı Stephanus Byzantinus'un (MS VI. yy) meşhur bir coğrafya sözlüğü olan eseri *Ethnica*'da da Zephyrium geçmektedir. Hayatına dâir neredeyse hiçbir ayrıntının bilinmediği Stephanus Byzantinus, eserinde kente dâir kısa ancak önemli bir bilgi vermektedir. Byzantinus, Tarsus ile Zephyrium arasında Anchiale kentinin olduğunu belirtmektedir. Oysa yukarıda değinildiği gibi Yunanlı *logographos* Lesbuslu Hellanicus ve Olynthuslu Callisthenes, Anchiale'nin isminin Zephyrium olarak değiştirildiğini yazmaktadır. Byzantinus, Anchiale'nin Zephyrium'dan ayrı bir kent olduğuna işaret etmektedir ki bu durum, kentlerin birbirinden farklı olduğunu göstermesi bakımından oldukça önemlidir²⁵.

Geç Antik Çağ Depremleri ve Zephyrium

Geç Antik Çağ yazarları arasında önemli başka bir isim de Palaestina'daki (Filistin) Caesarea'da MS V. yy sonlarında dünyaya gelen Procopius'tur. Tıpkı Stephanus Byzantinus gibi Procopius'un hayatı üzerine de çok ayrıntılı bilgiler günümüze ulaşmamıştır. Procopius'un hukuk ve edebiyat alanlarında eğitim aldığı veya kendini bir şekilde yetiştirerek kamu görevine hazır hâle getirdiği düşünülmektedir.

Geç Antik Çağ tarihçisi Procopius'un eserinde de doğrudan Zephyrium ismi geçmemektedir. Yazar, MS VI. yüzyılda Antiochia ad Orontem'de (Orontes / Asi Nehri kıyısındaki Antiochia / Antakya) büyük yıkıma neden olan depremden bahsetmektedir. Yıkıcı felaketin Cilicia kenti Anazarbus'u da etkilediğini belirtmekte ve depremin ardından ortaya çıkan salgın hastalığı konu etmektedir²⁶. Antik dönem tarihçilerinin verdikleri bilgilere göre bir liman kenti olarak Anchiale yakınlarında bulunan Cilicia'daki kentlerden biri olduğuna göre, Zephyrium da söz konusu yıkıcı depremden etkilenmiş olmalıdır. Nitekim MS 525, 526, 528 ve 561 yıllarında gerçekleşen depremler, Antiochia ad Orontem ve Seleucia Pieria (Samandağ) kentleri yanında Ovalık Cilicia'da yer alan Anazarbus'ta da büyük yıkımlara neden olmuştur²⁷. Cilicia'da MS 525 yılında gerçekleşen deprem ise en yıkıcı

22 Stadiasmus GGM I, frag. 169-170, 481.

23 Stadiasmus GGM I, frag. 63, 481.

24 Hierokles Synekdemosis 704; Hild - Hellenkemper, 1990, 39.

25 Stephanos Byzantios, 23.

26 Prokopios, 96-97.

27 Gough 1952, 98; Hild - Hellenkemper 1990, 179, 182, 382; Sayar, Siewert - Taeuber 1992, 176;

olanıdır²⁸. Bu depremin, Soli'nin yerleşimine son verecek kadar etkili olduğu belirtilmektedir²⁹. Söz konusu deprem, Soli'ye çok yakın olmasından dolayı Zephyrium'da da benzer ölçüde yıkıcı sonuçlar doğurmuş olmalıdır.

Zephyrium Piskoposluğu

Tarsuslu Paulus ve Azize Thecla'nın Cilicia'da Hristiyanlığın daha I. yüzyıldan yani yeni inancın henüz ortaya çıktığı dönemden itibaren yayılmasında başat rol oynadıkları bilinmektedir³⁰. Cilicia kentlerinden Ovalık Cilicia'da Tarsus'un ve Dağlık Cilicia'da Seleucia ad Calycadnum'un geçmişten gelen kent yapılarını, Hristiyan topluluklara sahip olarak Erken Hristiyanlık Dönemi ve Geç Antik Çağ'da sürdürdükleri bilinmektedir. Nitekim Paulus, Tarsus'u ve Thecla ise Seleucia ad Calycadnum'u bu anlamda önemli hale getirmektedir.

Zephyrium'un ne zaman Hristiyanlaştığına dair kesin bilgilerimiz bulunmamakla birlikte kentin Tarsus'a yakınlığı bu konuda fikir sahibi olunmasını sağlamaktadır. Yine de Hristiyanlık yazılı kaynakları takip edildiğinde III. yüzyıl sonlarından erkene giden bir bilgiye şimdilik rastlanmamaktadır.

Kenti, Cilicia kentleri arasında Hristiyanlık açısından ayrıcalıklı bir yere koyan bilgi şöyledir; Zephyrium'da Hristiyan bir din şehidinin adı, kaynaklarda geçmektedir³¹. Kilise din şehitlerine ait bazı listelerde "Tatian Dulas" olarak kaydedilen şehit, "Aziz Dulas" olarak kaynaklarda yer alır. *Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitinae*'de Diocletianus (İmparator, 284 - 305) döneminde yaşayan Zephyriumlu Aziz Dulas'a ilişkin; "...*Saygın, martyr Aziz Dulas, gündüz vakti sorgulanıyordu. Dulas, Cilicia Eyaleti'nin Zephyrium'daki praetoriumdaydı. Yönetici / Vali Maximus'a karşı gelip, Hz. İsa'ya bağlılığından dolayı sopalarla dövülerek kırbaçlanıyordu...*" cümleleri yer almaktadır³². Vali Maximus'un adının burada yer alması önemlidir çünkü yazılı kaynaklarda kentin sadece dört piskoposunun ve bir azizinin adı tespit edilmektedir. Bu ifade kentteki bir yöneticinin ismine ulaşılmasını da sağlamaktadır.

Kilise hiyerarşik yapısı içinde Tarsus Başpiskoposluğu'na bağlı bir piskoposluk merkezi olan Zephyrium, ilk defa MS 381 yılında Constantinopolis Konsili'nde Piskopos Aerius tarafından temsil edilir. Nestorius taraftarı olarak sürgüne de yollanan Zenobius, V. yüzyıl

Kayan 1997, 741; Karagöz 2005, 52; Erten 2014, 61; Pamir - Yamaç 2012, 40; Anazarboşta meydana gelen deprem ve sonrasında kentin ayağa kaldırılması için İmparator Iustinianus'un (527-565) emir vermesi hakkında bkz. Malalas 1831, 418.

28 04 Ekim 525 tarihinde dokuz şiddetinde gerçekleşen bu depremin tsunamiye neden olduğu açıklanmaktadır, Erel - Adatepe 2007, 243.

29 Erten 2014, 61; Soli'de MS 525 yılında meydana gelen deprem için bkz. Schultze 1926, 298; Peschlow - Bindokat 1975, 391.

30 Azize Thecla konusunda hazırlanmış kapsamlı bir çalışma için bkz.; Özyıldırım ve Ayteş Canevello 2025.

31 Zephyrium'un Geç Antik Çağ'daki Hristiyanlık dini tartışmalarında kentin yerinin incelendiği çalışma için bkz.; Özyıldırım - Yılmaz 2017.

32 Özyıldırım - Yılmaz 2017, 226.

ortalarına kadar Zephyrium piskoposudur³³. Piskopos Hypatius ise MS 451 yılında toplanan Chalcedon (Kadıköy) Konsili'ne katılmıştır. Constantinopolis'te MS 692 yılında toplanan Trullo Konsili'nde Zephyrium Piskoposu Petrus hazır bulunmuştur. Bütün bu bilgiler, Zephyrium kentinin Geç Antik Çağ'da Hristiyan cemaate sahip olan Cilicia kentlerinden biri olduğunu ve bu sayede bir piskoposluk merkezi olarak varlığını, -son temsil edildiği Trullo Konsili dikkate alındığında- VIII. yüzyıla kadar koruduğunu göstermektedir.

Sonuç

Bazı araştırmacılar, Zephyrium'u son yıllarda yapılan çalışmalarla Mersin kent merkezine lokalize etmektedir. Ancak çalışmanın konusu olan Eski Çağ ve Geç Antik Çağ yazarlarının eserlerinde Zephyrium'a ilişkin bilgiler, kente dâir kısa bilgiler vermenin ötesine geçmemektedir. Yine de Zephyrium'un Hellenistik Dönem'de var olduğu, bir liman kenti olduğu ve biri kentten Iudaea'ya gemiyle gidecek olan iki vasal kralın kente geldiği gibi ayrıntı bilgiler, Eski Çağ yazarlarının eserlerindeki anlatılarında yer almaktadır. Ankhiale'nin yeniden isimlendirilmesiyle Zephyrium olduğu şeklindeki bilgi ise Geç Antik Çağ yazarlarının iki kenti ayrı ayrı belirtmesi nedeniyle doğruluğunu yitirmektedir.

Geç Antik Çağ yazarları da Zephyrium'dan tıpkı Eski Çağ yazarları gibi çok kısa bir şekilde bahsetmektedir. Zephyrium ve Tarsus arasındaki, Zephyrium ve Soli kentleri arasındaki mesafelere ilişkin bilgiler, Geç Antik Çağ eserlerinde bulunmaktadır. Yine Tarsus, Anchiale, Zephyrium, Soli sıralaması, kentin yerine dâir önemli bir ipucu sunmaktadır.

Zephyrium'un Hristiyanlık sürecine ilişkin yazılı kaynaklarda karşılaşılan en ilgi çekici bilgi, Aziz Dulas isminde bir din şehidinin isminin olmasıdır. Yine IV. yüzyıl sonlarında kentin bir piskoposluk merkezi olarak Kilise hiyerarşisinde Tarsus Başpiskoposluğu'na bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra Zephyrium Piskoposluğu'nun ismi bilinen dört piskoposunun ve katıldıkları konsillerin isimleri de Geç Antik Çağ yazılı kaynaklarında yer almaktadır.

Anlaşılabileceği gibi Eski Çağ ve Geç Antik Çağ yazılı kaynakları, Zephyrium'la ilgili olarak çok kapsamlı bilgiler vermemektedir. Ancak yine de yazılı kaynaklardan günümüze ulaşan bilgiler, Zephyrium kentinin yerine ve incelenen dönemlerine dâir çeşitli bilgiler vermesi bakımından önem taşımaktadır.

33 Özyıldırım – Yılmaz 2017, 228.

Kaynakça

Alkım 1960

Alkım, U. B., “Sam’al ile Asitawandawa Arasındaki Yol, Amanus Bölgesi’nin Tarihi Coğrafyasına Dair araştırmalar”, Belleten XXIV, 95, 349-401.

Arslan 2012

Arslan, M., “Pseudo-Skylax: Periplous”, “Akdeniz İnsani Bilimler Degisi II/I, 239-257.

Casabonne 2012

Casabonne, O., “Kilikia: Bağımsızlıktan Makedon Fethine”, Arkeo Atlas I, 218-224.

Cohen 1995

Cohen, M.G., The Hellenistik Settlement in Europe, The Island and Asia Minor, California, New York, The Loeb Classical Library.

Diodoros

Diodoros, Bibliotheke History, (Diodorus of Sicily. Çev. R. M. Geer), London, 1947.

Durukan 1998

Durukan, M., “M.Ö.301-188 Arasında Olba Territoriumunda Yaşanan Siyasi Gelişmeler”, Olba I, 87-95.

Durukan 2015b

Durukan, M., Mersin’den Tarsus’a Kilikia Kıyılarındaki Kayıp Kentler, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.

Durukan 2005

Durukan M., “Antik Dönemde Mersin Coğrafyası’nın Jeostratejik ve Politik Önemi”, Tarih İçinde Mersin Kolokyum II, 6-12.

Erel – Adatepe 2007

Erel, T.L., Adatepe, F., “Traces Of Historical Earthquakes İn The Ancient City Life At The Mediterranean Region”, J.Black Sea / Mediterranean Environment Cilt 13, 241-252.

Erten 2014

Emel, E., “Arkeolojik Veriler Ve Tarihsel Olaylar Işığında Olba’da Yerleşimin Son Bulması”, Seleucia Ad Calycadnum IV, 57-72.

Hierokles

Hierokles, Le Synekdemosis d’Hierokles, (Eds. E.Honigmann). Brüksel, L’Institute de Philologie et d’Histoire Orientales et Slaves, 1939.

Gough 1952

Gough, M., “Anazarbus”, Anatolian Studies II, 85-150.

Güney 2014

Güney, H., “Same Type, Different Legend: Anchiale Or Soloi?”, Adalya XVII, 45-54.

Hild – Hellenkemper 1990

Hild, F. – Hellenkemper, H., Kilikien und Isaurien, TIB 5, Wien.

Iosephus

Iosephus, Flavius., The Genuine Works of Flavius Iosephus, the Jewish Historian: Containing Twenty Books of the Jewish Antiquities, Seven Books of the Jewish War, Two Books in Answer to Apion, the Martyrdom of the Maccabees, and the Life of Iosephus, Written by Himself, Boston, Samuel Walker, 1849.

Jones 1937

Jones, A.H.M., The Cities of The Eastern Roman Provinces, Oxford.

Kaya 1996

Kaya, M.A., "III. Makedonya Savaşına Kadar Roman'nın Anadolu Politikası", Tarih İncelemeleri Dergisi XI, 211-232.

Kayan 1997

Kayan, İ., "Türkiye'nin Ege ve Akdeniz Kıyılarında Deniz Seviyesi Ve Kıyı Çizgisi Değişimleri", Türkiye Kıyıları 97. Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları I. Ulusal Konferansı Bildiriler Kitabı, 735-742.

Karagöz 2005

Karagöz, Ş., Eskiçağ'da Depremler, Ege Yayınları İstanbul.

Levante 1988

Levante, E., "The Coinage of Zephyrion in Cilicia", The Numismatic Chronicle Cilt 148, 134-141.

Livius

Livius, T., Ab urbe condita libri. (Çev. W. Weissenborn ve H.J. Müller), Berlin, Weidmannsche Buchhandlung, 1883.

Malalas

Malalas, Chronographia, (Ed. L.Dindorf), Bonn, Impensis ed. Weberi, 1831.

Öztürk - Yeğin - Özyıldırım 2025

Öztürk, Z., - Yeğin, Y. - Özyıldırım, M., *Cambazlı Kilisesi*, Bilgin Kültür Sanat Yay., Ankara 2025.

Özyıldırım - Yılmaz 2017

Özyıldırım, M. - Yılmaz, M., "Erken Hristiyanlık Dönemi'nde Zephyrion / Zephyrium", Seleucia Dergisi Sayı VII, Ankara 2017.

Özyıldırım - Canevello Ayteş 2025

Özyıldırım, M. ve Ayteş Canevello, S., *Azize Thecla* (edt. E. Erten - Y. Yeğin), Kabalcı Yay., İstanbul 2025.

Pamir - Yamaç 2012

Pamir, H., ve Yamaç, İ., "Antiokeia ad Orontes Suyolları", Adalya, XV (Ayrıbasım), 33-64.

Peschlow - Bindokat 1975

Peschlow ve Bindokat, A., "Zur Säulenstrasse von Pompeiopolis in Kilikien", Istanbuler Mitteilungen 25, 373-391.

Plinius

Plinius, The Natural History Of Pliny, Çev. J. Bostock ve H. T. Riley, London, Bohn's Classical Library, 1855.

Prokopios 2008

Prokopios, Bizans'ın Gizli Tarihi, (Çev. O. Duru), İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Stadiasmus

Stadiasmus, Anonymi Stadiasmus Sive Periplus Maris Magni, C. Mullerus (Eds.), Geographi Graeci Minores I, Paris, Institutum Franciae Typographi, 1855.

Stephanos

S., Byzantios, Ethnika akademische Druck- u. Verlagsanstalt, 1958.

Sayar 1999

Sayar, M.H., "Antik Kilikya'da Kentleşme", XII. Türk Tarih Kongresi, 12-16 Eylül 1994, Cilt I, Ankara, 193-225. 3

Sayar – Siewert – Taeuber 1992

Sayar, M. H., -Siewert, P. - Taeuber, H., "Doğu Kilikya'da Epigrafi ve Tarihi-Coğrafya Araştırmaları 1991 10, Araştırma Sonuçları Toplantısı, Cilt I, 175-198.

Schultze 1926

Schultze, V., Altchristliche Städte und Landschaften II. Kleinasien, Gütersloh, C. Berterlsmann.

Scylax

Scylax, Scylaxis, Ut Fertur, Periplus. C. Mullerus (Eds.), Geographi Graeci Minores I, Paris, Institutum Franciae Typographi, 1855.

Strabon

Strabon, Antik Anadolu Coğrafyası Kitap: XII-XIII-XIV, (Çev. Adnan Pekman), Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 1993, İstanbul.

Tempesta 2005

Tempesta, C., "Antiochus IV. Epiphanes and Cilicia", Adalya, VIII, 59-82.

Ünal 2006a

Ünal, A., "Eski Çağlarda Çukurova'nın Tarihi Coğrafyası Ve Kizzuwatna (Adana) Krallığı'nın Siyasi Tarihi", Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 15, Sayı 3 (Arkeoloji Özel Sayısı), 15-44.

Ünal - Girginer 2007

Ünal A. – Girginer, S., Kilikya-Çukurova İlk Çağlardan Osmanlılar Dönemine Kadar Kilikya'da Tarihi Coğrafya, Tarih Ve Arkeoloji, İstanbul, Homer Kitabevi ve Yayıncılık.

Yılmaz 2015

Yılmaz, M., Zephyrion: Mersin / Zephyrion (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dan. Prof. Dr. M. Durukan), Mersin Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin 2015, Arkeoloji Ana-bilim Dalı, Mersin.

Seleucia | Sayı XV | Mayıs 2025

Doğu Dağlık Cilicia Mimari Plastiği Bağlamında
Olba'dan Bir Grup Buluntu

*A Group of Finds from Olba in the Context of
Architectural Decoration in Eastern Rough Cilicia*
Emel Erten – Yavuz Yeğin

9

Su Kemerlerinin Ötesinde: Kırsalda Roma Yaşamı ve
Mimarisi

*Beyond the Reach of the Aqueducts: Roman Lives and
Architecture in the Countryside*
Fikret Yegül

33

Juliana Anicia: "A Building Loving Woman"
Gender and Construction in Constantinople

*Juliana Anicia: "Yapı İşlerini Seven bir Kadın":
Constantinopolis'te Toplumsal Cinsiyet ve İnşaat Faaliyetleri*
Diane Favro

55

Boncuk ve Vazo Yapımı Dışında
Tunç Çağı'nda Camın Farklı Kullanım Biçimleri
Different Uses of Glass in the Bronze Age
Other than Beads and Vessels
Emel Erten

71

Savatra'dan Yeni Adak Yazıtları
New Votive Inscriptions from Savatra
Mehmet Alkan – İlker Işık

93

Tyana Geç Antik Sur Duvarında Ele Geçen Bir
Define Hakkında İlk Değerlendirmeler
*First Evaluations of a Hoard Discovered in the Tyana
Fortress Wall*

Hüsamettin Hayri Şener

107

Gaziantep Gerçin Höyük'ten Savaş Arabası Şeklinde
Bir Kaide

A Chariot-Shaped Base from Gerçin Höyük, Gaziantep
Tımur Demir – Özgür Çomak

121

Tarsus'da Türk İslam Dönemi Mihrapları
The Mihrabs of Turkish-Islamic Period in Tarsus
Mustafa Kaya

139

Aizanoi Tiyatrosu'nun Scaenae Frons Düzeninin
Anadolu'daki Benzer Tiyatro Örnekleriyle Karşılaştırılması
*Comparison of the Scaenae Frons Order of the Aizanoi
Theatre with Similar Theatre Examples in Anatolia*
Fikret Özbay – İrem Kaya Yuki

161

Eski Çağ ve Geç Antik Çağ Yazılı Kaynaklarında
Zephyrium

Zephyrium in Ancient and Late Antique Written Sources
Muzaffer Yılmaz

183

Batı Karadeniz'de Protohistorik Dönemlere Ait Yeni
Veriler

*Recent Archaeological Evidence from the Protohistoric
Periods of the Western Black Sea Region*

Emrullah Kalkan - Yunus Emre Sevinç

193

Anamur'da Ortagonuş (Bahçegonuş) Hanı ve Çeşmesi
Ortagonuş (Bahçegonuş) Inn and Fountain in Anamur
Halil Sözlü – Sultan Eren

213

Ardahan'ın Hanak İlçesindeki Veli Kalesi
Veli Fortress in Hanak District of Ardahan
Özlem Oral

227

Roma Dönemi'nde Phokaia'yı Etkileyen
Depremlerdeki Arkeolojik İzler

*Archaeological Traces of Earthquakes Affecting Phokaia
In the Roman Age*

Sabri Arıcı

243

Eagle Figurine With Gold Medallion Holding a Ram
From Burdur Museum

*Burdur Müzesi'nden Koç Tutan Altın Madalyonlu
Kartal Figürini*

Salih Soslu

259

Antik Kaynaklar, Antropolojik ve Arkeolojik Veriler
Işığında Eski Çağ'da Dövme

*Tattooing in Antiquity in the Light of Ancient Literature,
Anthropological and Archaeological Data*
Ahmet Emirhan Bulut

287

Samsun, Bafra'daki Roma Dönemi Taş Sanduka
Mezarları ve Buluntularının Değerlendirilmesi
*An Evaluation of the Roman Period Stone Cist Graves
and Their Findings from Bafra, Samsun*

Orhan Alper Şirin

321

Aizanoi Kadoi ve Kotiaecion'dan Yün Üretimine İlişkin
Arkeolojik İzler

*Archaeological Evidence of Wool Production from
Aizanoi, Kadoi and Kotiaecion*

Aslıhan Özbay

347

Seyitömer Höyük'ten Ele Geçen Bir Grup Bıçak
A Group of Knives Found at Seyitomer Mound

Rana Başkurt Usta – Hüseyin Usta

367

Traianus'un Doğu Seferine İlişkin Arkeolojik Kanıtlar
Archaeological Evidence of Trajan's Eastern Campaign
Burak Erdem

383

Alahan Manastırı Mağara – Kilisesi
Cave-Church in Alaban Monastery

Murat Özyıldırım - Yavuz Yeğin

397

ISSN 2148-4124

ISBN 978-625-6925-83-0

9 786256 925830

